

Jozef VLČEK

KATASTRÁLNY ÚSTAV V ŽILINE A JEHO ÚLOHY**Úvod**

Reforma miestnej verejnej správy v Slovenskej republike (ďalej len "reforma") sa výrazne dotkla aj oblasti katastra nehnuteľností upraveného zákonom NR SR č. 162/1996 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon). V zmysle citovanej právnej normy boli miestnymi orgánmi štátnej správy na úseku katastra katastrálne úrady, a to Katastrálny úrad v Bratislave, Katastrálny úrad v Banskej Bystrici a Katastrálny úrad v Košiciach. Ich územná pôsobnosť bola vymedzená katastrálnym zákonom a bola totožná s územiami bývalých troch krajov, pričom sídla bývalých krajských miest zodpovedali sídlam katastrálnych úradov. Vecná pôsobnosť bola taktiež daná katastrálnym zákonom a zahŕňala všetky potrebné aktivity pri spravovaní a obnove katastra v rámci územnej pôsobnosti ako aj niektoré aktivity na úseku geodézie a kartografie dané zákonom NR SR č. 215/1995 Z.z. o geodézii a kartografii.

Účinnosťou reformy t.j. účinnosťou zákona NR SR č. 222/1996 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov dňom 24.7.1996 boli katastrálne úrady zrušené, pričom hlavná časť ich pôsobnosti pri spravovaní katastra prešla na novozriadené okresné úrady. Tieto zabezpečujú predmetnú činnosť prostredníctvom svojich katastrálnych odborov. Na okresné úrady však neprešli činnosti v oblasti katastra, ktoré majú výrazne technický charakter.

Vznik Katastrálneho ústavu v Žiline

Už pri príprave reformy bolo participujúcimi ústrednými orgánmi konštatované, že niektoré činnosti v oblasti katastra, ktoré zabezpečovali katastrálne úrady sú viac technického ako správneho charakteru a svojou povahou nepatria do štátnej správy. Svoju váhu mal aj fakt, že išlo zároveň o racionalizáciu štátnej správy, v ktorej boli obmedzené počty pracovníkov. Nakoľko predmetné technické činnosti sú nevyhnutne potrebné na zabezpečenie riadneho vedenia katastra a v záujme jeho ďalšieho budovania, bolo rozhodnuté, že ich bude zabezpečovať samostatná právnická osoba zriadená Úradom geodézie kartografie a katastra SR (ÚGKK SR), čím vlastne tieto činnosti boli z reformy vyňaté.

Právnickú osobu bolo potrebné zriadiť tak, aby bola schopná vykonávať predmetné činnosti na území celej SR. Nadväzne na túto potrebu bol rozhodnutím predsedu ÚGKK SR zo dňa 23. júla 1996 č. P-2313/1996 (po predchádzajúcom súhlase podpredsedu vlády a ministra financií SR) dňom 24. júla 1996 zriadený Katastrálny ústav v Žiline (ďalej len "ústav").

Ústav je štátna rozpočtová organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou a jeho sídlom je Žilina. O sídle ústavu v Žiline rozhodli viaceré okolnosti pričom rozhodujúcimi boli priaznivé priestorové podmienky na jeho umiestnenie, výhodná územná poloha vzhľadom na pôsobnosť v celej SR, ale aj najpočetnejšie a odborne zdatné pracovné kapacity vykonávajúce technické činnosti na úseku katastra. Do ústavu boli začlenení pracovníci zo všetkých troch katastrálnych úradov v celkovom počte 34 pracovníkov spolu s príslušnými hospodárskymi prostriedkami. Popri sídle v Žiline má ústav svoje regionálne centrá v Bratislave a v Prešove ako aj ďalšie pracoviská v Košiciach, Banskej Bystrici, Lučenci, Krupine, Nitre, Trnave, Piešťanoch a Leviciach.

Úlohy Katastrálneho ústavu v Žiline

Predmet činnosti ústavu je daný jeho zriaďovacou listinou a je konkretizovaný v štatúte, pričom za hlavnú činnosť je treba považovať plnenie úloh na úseku katastra nehnuteľností.

Ústav plní v rámci vecnej pôsobnosti najmä tieto úlohy:

a) Na úseku katastra nehnuteľností:

- obnovuje katastrálny operát novým mapovaním,
- obnovuje katastrálny operát skrátenou formou,
- obnovuje katastrálny operát vyhotovením duplikátu platného stavu,
- vykonáva revíziu údajov katastra,
- zabezpečuje tvorbu integrovanej katastrálnej mapy,

- vykonáva matematické definovanie hraníc katastrálnych území, hraníc obcí, okresov a krajov,
 - podieľa sa na spracovaní koncepcií a projektov na úseku katastra.
- b) Na úseku vydávania a aktualizácie štátnych mapových diel:
- vykonáva tvorbu Základnej mapy Slovenskej republiky veľkej mierky, vrátane kartografického a polygrafického spracovania,
 - vykonáva tvorbu a obnovu štátnej mapy odvodenej 1:5000 (ŠMO-5),
 - podieľa sa na tvorbe harmonogramov aktualizácie štátnych mapových diel malých a stredných mierok, ktorých vydavateľom je ÚGKK SR,
 - spolupracuje s Geodetickým a kartografickým ústavom pri spracovaní návrhov výhľadových a ročných edičných plánov ÚGKK SR,
 - spolupracuje s Geodetickým a kartografickým ústavom pri polygrafickom spracovaní kartografických diel,
 - zabezpečuje vyhotovenie rozmnoženín máp veľkých mierok.
- c) Na úseku automatizácie:
- zhromažďuje jestvujúce a vytvára vlastné programové systémy na vykonávanie technických prác pri obnove katastrálneho operátu, pri tvorbe ŠMO-5, pri tvorbe integrovanej katastrálnej mapy a pri matematickom definovaní hraníc katastrálnych území, hraníc obcí, okresov a krajov,
 - zabezpečuje skenovanie máp veľkých mierok,
 - podieľa sa na spracovaní koncepcií a projektov automatizácie v odvetví geodézie, kartografie a katastra,
- d) Na úseku štátnej dokumentácie a sprístupňovania dokumentačných fondov:
- zhromažďuje a spravuje originály dokumentačných fondov kartografických diel mierok 1:5000 a väčších, ktorých vydavateľom je úrad, ako aj s tým súvisiace súbory Automatizovaného informačného systému geodézie, kartografie a katastra (ďalej len "AIS GKK"),
 - zhromažďuje a spravuje pracovné dokumentačné fondy geodetických bodov a ďalšie pracovné dokumentačné fondy podľa rozdeľovníka pracovných výtlačkov,
 - spolupracuje s Geodetickým a kartografickým ústavom na úseku spravovania dokumentácie geodetických sietí a geodetických bodov, na úseku tvorby a aktualizácie AIS GKK, na úseku tvorby a aktualizácie máp ktorých vydavateľom je ÚGKK SR a na úseku vyhotovovania zabezpečujúcej dokumentácie,
 - sprístupňuje dokumentačné fondy.

Ústav ďalej plní tieto úlohy:

- podieľa sa na tvorbe technických predpisov vydávaných v pôsobnosti ÚGKK SR,
- podieľa sa na vykonávaní prieskumov, rozborov a štúdií na úseku katastra,
- spolupracuje so zahraničnými partnermi na základe súhlasu udeľovaného ÚGKK SR,
- vykonáva iné práce na základe požiadaviek fyzických a právnických osôb,
- plní iné úlohy, ktorými ho poverí ÚGKK SR.

Záver

Vykonávanie technických činností na úseku katastra je vzhľadom na stav operátov katastra veľmi žiaduce a v niektorých prípadoch až nevyhnutné. Práce spojené s digitalizáciou doterajšej grafickej časti katastrálneho operátu sú značného rozsahu, pričom ich vykonanie priamo podmieňuje fungovanie katastra ako komplexného informačného systému, ako aj jeho integráciu s ďalšími informačnými systémami. Na tento úsek aj novozriadený ústav orientuje svoje hlavné kapacity. Rozsah prác je však taký veľký, že ich zvládnutie v aktuálnom časovom horizonte nie je v jeho silách. Preto je žiaduce vytvárať účinný tlak na štátny rozpočet v záujme zväčšenia jeho pracovných kapacít, zabezpečiť výrazné zlepšenie jeho technického vybavenia a zároveň hľadať ďalšie možnosti vykonávania týchto prác mimo ústavu.

S u m m a r y

Institute of Cadastre in Žilina and its tasks

Following the reform of the local government in Slovak Republic, the Institute of Cadastre in Žilina was constituted on 24. 7. 1996 by the decree of the president of the Authority of Geodesy, Cartography and Cadastre. The Institute of Cadastre in Žilina is a state budgetary organization with activities on the whole territory of Slovak Republic. Among its duties there are technical activities in the real estate cadastre, mainly renewal of cadastral documents. It cooperates closely with departments of cadastre in districts offices as a state executive.